

การศึกษาการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
The Study of Reflective Journal Writing of the First-Year English Major
Students, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Songkhla Rajabhat University

การีหมีะ สือนิ

นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
E-mail: kareemahsueni61@gmail.com

อามาลีนา จะปะกียา

นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
E-mail: As009lin@gmail.com

พัชราวดี อักษรพิมพ์

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
E-mail: patcharawadee.ag@skru.ac.th

Kareemah Sueni

Student, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Songkhla Rajabhat University

Amalina Japakiya

Student, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Songkhla Rajabhat University

Patcharawadee Agsornpim

Lecturer, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Songkhla Rajabhat University

รับเข้า: 1 กุมภาพันธ์ 2566 แก้ไข: 15 กุมภาพันธ์ 2566 ตอรับ: 2 มีนาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 2) สำนววจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี

ต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบเขียนสะท้อนคิดและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า การเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีการสะท้อนคิดในแง่บวกที่หลากหลายและน่าสนใจ 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา และด้านสิ่งแวดล้อม และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด คิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$)

คำสำคัญ: การเขียนสะท้อนคิด การสอนภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนรู้

Abstract

This study aimed to: 1) study the reflective journal writing of the first-year English major students, Faculty of Humanities and Social Science, Songkhla Rajabhat University, and 2) explore the first-year students' opinions on the reflective journal writing activity. The sample were 54 English major freshmen, Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University enrolling the Basic English Structure course in the first semester of 2021. Reflective journal writing form and questionnaire were employed as research instruments. The data were analyzed by using content analysis and descriptive statistics.

The findings revealed that the journal writing was reflected in four interesting aspects: learners, instructors, contents of the lesson, and internal stimulus and most students had the positive opinions on reflective journal writing activity at a high level ($\bar{x}=3.96$).

Keywords: reflective journal writing, English teaching, learning management

บทนำ

ไวยากรณ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภาษา ทั้งนี้เพราะไวยากรณ์เป็นกฎหรือบรรทัดฐานของรูปแบบในการเรียบเรียงประโยคเมื่อใช้ภาษา เปรียบเสมือนเป็นหลักหรือ

แนวทางให้กับผู้ใช้หรือผู้เรียนภาษานั้น ๆ ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นด้านการฟัง การพูด การอ่านหรือ การเขียน ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎการใช้ไวยากรณ์เป็นพื้นฐานในการใช้ภาษา หากปราศจากการเรียนรู้ ด้านไวยากรณ์แล้ว จะทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจและไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (Canale And Swain, 1980; Dickins and Woods, 1988; Conradie 2013 และ นิสากร จารุมณี 2020; Matkasimova and Makhmudov, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับ Debata (2013) และ Rouf (2015) กล่าวว่า เมื่อเริ่มเรียนภาษาใหม่ ผู้เรียนต้องเรียนหลักไวยากรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ละทิ้งหรือเพิกเฉยมิได้ อีกทั้งการสื่อสารจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากปราศจากไวยากรณ์ เนื่องจากไวยากรณ์เป็นรูปแบบโครงสร้างทางภาษาพื้นฐานที่แสดงถึงการนำไปใช้ในการสร้างโครงสร้าง ประโยคที่ถูกต้อง ดังนั้น ไวยากรณ์เป็นสิ่งเร่งด่วนที่ควรจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

จากความสำคัญของหลักไวยากรณ์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญจึงบรรจุรายวิชา หลักไวยากรณ์อังกฤษในชื่อโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น เป็นรายวิชาบังคับเรียน เพื่อเป็นพื้นฐาน สำคัญในการเรียนไวยากรณ์อังกฤษ โดยเน้นไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการฟัง พูด อ่านและเขียนในบริบทต่าง ๆ เช่น หน้าที่คำ กาล วลี อนุประโยค ประโยค โครงสร้าง รูปแบบ รวมทั้ง การใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางไวยากรณ์ไป ประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมเมื่อเรียนในรายวิชาอื่น ๆ รวมทั้ง ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันและโลกแห่ง การทำงานในอนาคต (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2563)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการเรียนการสอนไวยากรณ์อังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารได้จริง แต่จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ย้อนหลัง 3 ปี (ปีการศึกษา 2561-2563) ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English Structure) พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนในระดับดีมาก (A) มีเพียงร้อยละ 2.61 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลัก ไวยากรณ์อังกฤษอย่างเห็นได้ชัด (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2564)

จากปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษในรายวิชา โครงสร้าง ภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English Structure) ที่เกิดขึ้นข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนไวยากรณ์ให้กับ ผู้เรียนมากขึ้น โดยเห็นว่า หากผู้สอนได้ทราบปัญหาที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ของผู้เรียนผ่านการสะท้อนความคิดเห็นในมุมมองจากผู้เรียนโดยตรง อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญที่จะ ช่วยในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน

การสะท้อนความคิด ถือว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองทั้งในมุมมองของผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะท้อนคิดของ Darasawang and Srimavin (2004); Everett (2013); Alt, Raichel and Naamati-Schneider (2022) พบว่า การเขียนเชิงสะท้อน (Reflective journal writing) ถือเป็นเครื่องมือที่สามารถระบุประสิทธิภาพการสอน เพิ่มความตระหนักรู้ของผู้สอนในการ ประเมินการเรียนการสอนของตนเอง อีกทั้งเพื่อกระตุ้นความยืดหยุ่น การปรับตัว ความสามารถในการ วางแผนและเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยการเขียนสะท้อนคิดจะเป็นประโยชน์ต่อทั้ง ผู้เรียน ผู้สอน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรและสถาบัน นอกจากนี้ การเขียนเชิง สะท้อนเป็นวิธีการแสดงออกถึงความรู้สึกของผู้เรียนต่อสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ ซึ่ง สอดคล้องกับ Oviawe (2020) กล่าวว่า ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนทั้งของผู้สอนและ ผู้เรียน คือ การศึกษาให้เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนรู้สึกและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง เป็น การสะท้อนกลับที่เห็นได้ชัดและถือเป็นการไตร่ตรองระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียนและหลังการสอนทุก ครั้ง ผู้เรียนจะทราบว่า การเรียนรู้ของตนเองเป็นอย่างไร มีความต้องการในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งใด เมื่อได้เขียนเชิงสะท้อนนี้

แม้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในรายวิชา โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English Structure) ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นจะเป็นผลข้อมูลอ้างอิงจากการจัดการเรียนการสอนแบบ ปกติ ขณะที่การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในบริบทของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่ง เป็น การปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนอย่างกะทันหันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จากรูปแบบปกติมาเป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ ดังนั้น จากประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องอ้างอิงข้อมูลดังกล่าวในการวิจัยในครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่า การศึกษาในครั้งนี้จะอยู่บนบริบทของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่ประเด็นทางด้านเนื้อหา ยัง เหมือนเดิมและผู้สอนคนเดิม เพียงปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และช่องทาง (platform) ในการจัดการเรียนการสอน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้และนำไปสู่หัวข้อ วิจัยการศึกษาการเขียนสะท้อนคิดในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อนำมาเป็น แนวทางในการแก้ปัญหาและนำการสะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษามาพัฒนาการเรียนการสอนใน รูปแบบออนไลน์ในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English Structure) ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดในรายวิชา โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิธีการวิจัย

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1551128 โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 54 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. แบบเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประกอบด้วยเพศ อายุ และประสบการณ์การเขียนสะท้อนคิด

ตอนที่ 2 ข้อคำถามในแบบเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 6 ข้อคำถาม คือ 1) นักศึกษารู้สึกอย่างไรหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 2) นักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้างหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 3) นักศึกษาคิดว่าสิ่งใดที่ตนเองสามารถทำได้ดีและสิ่งที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 4) นักศึกษามีปัญหาอะไรบ้างในการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 5) นักศึกษาวางแผนในการปรับปรุงอย่างไรสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาในครั้งต่อไป 6) นักศึกษามีความคาดหวังอะไรในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 12 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรม แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะท้อนคิดตามแนวทฤษฎีของ Gibbs (1988) จำนวน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การอธิบายเหตุการณ์ (Description) 2) แสดงความคิด ความรู้สึกขณะเกิดเหตุการณ์ (Feelings) 3) การประเมินสิ่งที่ดีและไม่ดี ขณะเกิดเหตุการณ์ (Evaluation) 4) การพิจารณา วิเคราะห์แต่ละส่วนของเหตุการณ์ (Analysis) 5) หาเหตุและสรุปผล (Conclusion) 6) การวางแผน หากเหตุการณ์เกิดขึ้นอีกครั้ง (Action Plan)

2. ดำเนินการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 ชิ้น คือ แบบเขียนสะท้อนคิดและแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาตามทฤษฎีในออกแบบข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สร้างแบบเขียนสะท้อนคิด ประกอบด้วย 6 ข้อคำถาม 1) นักศึกษารู้สึกอย่างไรหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 2) นักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้างหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 3) นักศึกษาคิดว่าสิ่งใดที่ตนเองสามารถทำได้ดีและสิ่งที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 4) นักศึกษามีปัญหาอะไรบ้างในการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้ 5) นักศึกษาวางแผนในการปรับปรุงอย่างไรสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาในครั้งต่อไป 6) นักศึกษามีความคาดหวังอะไรในการเรียนการสอนครั้งต่อไป และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ

4. นำเครื่องมือดังกล่าวข้างต้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบรูปแบบภาษา ความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของแบบเขียนสะท้อนคิดเท่ากับ 0.88 และแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 ตามลำดับ จากนั้นปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้เข้าร่วมวิจัย จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

5. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลแบบเขียนสะท้อนคิด โดยผู้วิจัยส่งแบบเขียนสะท้อนคิดออนไลน์ (Google Forms) ผ่านห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Google Classroom) ของรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้นไปยังนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น สัปดาห์ละ 1 ครั้งตามตารางเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนแบบสะท้อนคิดหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหัวข้อเนื้อหาที่กำหนดไว้ตาม มคอ. 3 ในแต่ละสัปดาห์ จำนวน 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 2-สัปดาห์ที่ 7) เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงวิธีการสอนในสัปดาห์ที่ 10 จนจบภาคเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเขียน

แบบสะท้อนคิดตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ 6 ข้อคำถาม และส่งผลการเขียนสะท้อนคิดออนไลน์กลับมา
ยังผู้วิจัย

2. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด โดย
หลังจากการเก็บข้อมูลของแบบสะท้อนคิดออนไลน์ครบตามที่กำหนดไว้ จำนวน 6 สัปดาห์ หลังจากนั้น
ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษา (Google Forms) ผ่าน
ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Google Classroom) ไปยังนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ
กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบเขียนสะท้อนคิด จำนวน 6 ข้อคำถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความความคิดเห็น จำนวน 12 ข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย แล้ว
นำค่าเฉลี่ยไปแปลความหมายเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

4.50-5.00	หมายความว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	หมายความว่า	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	หมายความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลจากแบบเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 6 ข้อคำถาม ซึ่งยกตัวอย่างพอ
สังเขป ดังนี้

1. นักศึกษารู้สึกอย่างไรหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้

“คิดว่าเป็นหัวข้อที่ยากพอสมควรเลยคะ เพราะว่าถ้าศึกษาหรือว่าไปอ่าน
มาแล้วจะรู้สึกว่าในหัวข้อนี้มีสิ่งที่เป็นรายละเอียดอยู่เยอะพอสมควรคะไม่ว่าจะเป็น
การใช้หรือการวางให้ถูกต้องตามหลักของหัวข้อนี้ และยังมีหัวข้ออื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง
จึงทำให้ดิฉันต้องทบทวนและสรุปอย่างละเอียดมากขึ้นคะ”

“เรียนตามเนื้อหาไม่ค่อยทัน เพราะเรียนที่บ้านเน็ตไม่ค่อยดี กับตัวเองเรียน
ในมือถือบางทีก็ค้างออกบ้าง ค้างบ้าง”

“อาจารย์สอนเข้าใจคะแต่เนื้อหาของหัวข้อนี้อาจจะยากนิดหน่อยคะ”

2. นักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้างหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้

“จากเมื่อก่อนตอนที่เรียนมัธยมนั้นจะเรียนแค่นิด ๆ ไม่ได้เจาะลึกเท่าไร แต่พอมาเรียนวันนี้ได้เรียนเจาะลึกมากขึ้น และได้รู้สิ่งที่เราไม่รู้เพิ่มยิ่งขึ้นค่ะ ได้เรียนรู้หลายๆอย่างถึงข้อบกพร่องของตัวเองว่าบกพร่องและอ่อนในด้านไหนบ้างค่ะ”

“ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ และเข้าใจให้ถูกต้องเกี่ยวกับแกรมม่า”

“ได้ทำความเข้าใจมากขึ้นและได้นำไปพยายามปรับใช้จริงในประโยคสื่อสาร”

3. นักศึกษาคิดว่าสิ่งใดที่ตนเองสามารถทำได้ดีและสิ่งที่ไม่ดีต่อการเรียนเนื้อหาในหัวข้อนี้

“สิ่งที่ทำได้ดีคือหนูสามารถจดเนื้อหาที่สำคัญได้มากพอสมควร ทำได้ไม่ค่อยดีคือตอบไม่เคยทันเพราะปัญหาอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่ค่อยได้ยินที่อาจารย์สอน”

“มีการจดบันทึกได้ดี แต่หนูไม่ค่อยเข้าใจทุกอย่างเลยคะเกี่ยวกับแกรมม่า ยังมาเรียนออนไลน์คะ ปัญหามันเยอะคะ ชัดซ้องบ้าง เรียนที่บ้านมันเสียงดังคะ ทำให้ช้ใจ และช้ตสมาธิในการเรียนคะ”

“คิดว่าทำได้ดีครับเพราะเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน และบวกกับความรู้เดิมตอนเรียนมัธยมไม่ดีคือสมองค่อนข้างล้าสนนิดหน่อยครับ”

4. นักศึกษามีปัญหาอะไรบ้างในการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อนี้

“เนื่องจากเนื้อหาค่อนข้างยาก อาจารย์พยายามอธิบายให้ง่ายแต่ก็ยากสำหรับหนูที่จะเข้าใจอย่างเต็มที่ นับว่าอยู่ในระดับที่พอไปได้ในระหว่างเรียน บางจุดคือจำเป็นต้องไปเรียนเพิ่มเอง และอยากจะเสริมให้อาจารย์ยกตัวอย่างข้อสอบในระหว่างการสอนคะ อาจจะเพิ่มความเข้าใจมากขึ้นทั้งในรูปแบบการเรียนรู้และการนำไปใช้จริง ว่าเป็นประมาณไหนอาจจะหัวข้อละ 2 ข้อโดยประมาณคะ หนูคนหนึ่งที่ประสบปัญหา คือ เรียนได้แต่ทำข้อสอบไม่ค่อยได้คะ”

“อินเทอร์เน็ตช้าบ้าง แล้วก็หลังๆผมรู้สึกแบบจะงูบ ตามัวเบลอมามากช่วง 30 นาทีหลัง”

“ตามไม่ทันบ้าง เพราะเน็ตติด ๆ และก็สมองประมวลช้าคะ ด้วยความที่เนื้อหาในบทนี้ค่อนข้างเยอะด้วยคะ”

5. นักศึกษาวางแผนในการปรับปรุงอย่างไรสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาในครั้งต่อไป

“เตรียมตัวและอ่านก่อนล่วงหน้า ทบทวนบทเรียน ฝึกทำแบบฝึกหัดบ่อยๆ จะทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น”

“พยายามจัดให้ทันที่อาจารย์สอน อัดคลิปตั้งไว้อ่านดูตรงไหนที่ไม่ทัน”
“เรียนเพิ่มทางเพจและยูทูปให้มากขึ้น แล้วมาสรุปประเด็นความเข้าใจของ
ตนเอง”

6. นักศึกษามีความคาดหวังอะไรในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

“อยากให้เพิ่มความสนุกตื่นเต้น สอนช้าลงนิดนึง เข้าใจนะค่ะว่าบางทีเนื้อหา
มันเยอะอาจารย์ต้องแข่งกับเวลาแต่อยากให้อาจารย์ลดความเร็วลงมานิดนึง ค่อย ๆ
ไปค่ะ (ขอโทษนะค่ะ) แล้วก็อยากให้กระตุ้นนักศึกษาตลอดเวลา ก็น่าสนใจ
หรือหลับค่ะ ขอบคุณค่ะ และอยากให้อาจารย์จัดกลุ่มแล้วช่วยกันตอบแบบที่เคยทำ
ครั้งก่อนค่ะ”

“อยากให้อาจารย์เรียกตามเลขที่บ้าง บางคนอาจารย์ไม่ได้ยินค่ะ เพราะไม่ใช่
ทุกคนที่มีอินเทอร์เน็ตที่พร้อมค่ะ ขอบคุณอาจารย์มากค่ะที่รับฟังปัญหาของ
นักศึกษาเสมอ”

“คาดหวังกับตัวเองว่าจะต้องเก่งให้มากกว่าเดิม ไม่ต้องเก่งจนสุดแต่ขอให้
พัฒนามากกว่าเดิมและเข้าใจในสิ่งที่เรียนก็พอ”

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ผลการเขียนสะท้อนคิดจากข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ โดย
ภาพรวม พบว่า มีประเด็นที่มีความโดดเด่น อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างสะท้อนออกมาในทิศทางและมุมมอง
เดียวกันในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน
คือ ด้านนักศึกษา ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา และด้านสิ่งเร้าภายนอก ซึ่งสามารถสรุปผลพอสังเขป ดังนี้

1. ด้านนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาได้เรียนรู้และสนุกกับการเรียน อีกทั้ง
เนื้อหาการเรียนการสอนมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เนื้อหาที่มีความ
ละเอียดกว่าการเรียนที่เคยเรียนมาก่อนหน้านี้ นอกจากนี้ นักศึกษาเกิดความตระหนักรู้ เข้าใจตนเอง
และมีความกระตือรือร้นในการวางแผนปรับปรุงการเรียนของตนเองมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม
นักศึกษาสวนใหญ่จุดเนื้อหาการเรียนไม่ค่อยทันเนื่องจากเนื้อหาค่อนข้างมากทำให้เกิดความสับสน
และบางครั้งร่างกายไม่มีความพร้อมต่อการรับรู้เนื้อหาที่อาจารย์พยายามถ่ายทอด

2. ด้านผู้สอน นักศึกษาระบุว่าอาจารย์ผู้สอนได้ถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและ
เหมาะสมกับตัวนักศึกษา อย่างไรก็ตาม นักศึกษาบางส่วนคาดหวังให้อาจารย์ผู้สอนลดความเร็วในการ
อธิบายและการขึ้นประเด็นเรื่องใหม่ โดยมีกิจกรรมเพิ่มเติมระหว่างเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วน
อยากให้อาจารย์ผู้สอนยกตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละสัปดาห์มากยิ่งขึ้น อีกทั้ง
นักศึกษาระบุว่าการได้คะแนนการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนจะได้เมื่อนักศึกษาตอบหรือตั้งคำถาม แต่เมื่อ

นักศึกษาคนใดไม่มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนตลอดคาบเรียน จะไม่ได้คะแนนเลย ซึ่งนักศึกษาคาดหวังให้ผู้สอนเปลี่ยนรูปแบบการเก็บคะแนน เพื่อให้ให้นักศึกษาทุกคนได้รับคะแนนอย่างทั่วถึง

3. ด้านเนื้อหา นักศึกษาระบุว่าเนื้อหาการเรียนมีความละเอียด กระชับ เข้าใจง่ายและเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างเจาะลึกกว่าระดับมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม นักศึกษาบางส่วนระบุว่าเนื้อหาการเรียนมีความซับซ้อน เข้าใจยาก ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความสับสนต่อเนื้อหาที่เรียน นอกจากนี้ นักศึกษาระบุว่าเนื้อหาการเรียนการสอนควรมีเนื้อหาควบคู่ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

4. ด้านสิ่งเร้าภายนอก นักศึกษาระบุว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่มีความเสถียรเพียงพอ ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนและไม่สามารถจดจ่อต่อเนื้อหาที่อาจารย์สอนได้มากเท่าที่ควร อีกทั้งสภาพแวดล้อมที่บ้านไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนออนไลน์

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 12 ข้อ

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1. การเขียนสะท้อนคิดเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ	3.98	0.95	เห็นด้วยมาก
2. นักศึกษามีความสุขเมื่อได้เขียนสะท้อนคิด	3.56	0.80	เห็นด้วยมาก
3. นักศึกษาสามารถนำความรู้จากการทำกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดไปใช้ประโยชน์	3.84	0.86	เห็นด้วยมาก
4. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นกิจกรรมง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก	3.84	0.90	เห็นด้วยมาก
5. การเขียนสะท้อนคิดเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่าย	2.42	0.85	เห็นด้วยน้อย
6. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดทำให้นักศึกษาได้ไตร่ตรองและทบทวนเนื้อหาการเรียนรู้อีกในสัปดาห์นั้น ๆ	4.08	0.82	เห็นด้วยมาก
7. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น	3.70	0.85	เห็นด้วยมาก
8. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นการฝึกให้นักศึกษาสังเกตและเข้าใจความคิดของตนเอง	4.46	0.78	เห็นด้วยมาก
9. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดถือเป็นการประเมินตนเองตามสภาพจริง	4.40	0.82	เห็นด้วยมาก
10. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นภาระและอุปสรรคในการเรียน	2.20	1.26	เห็นด้วยน้อย

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
11. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นการสื่อสารและช่วย เติมเต็มความรู้สึกต่าง ๆ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์	4.24	0.86	เห็นด้วยมาก
12. กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจใน การเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	3.56	1.08	เห็นด้วยมาก
รวม	3.69	0.90	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดในรายวิชา โครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.69$, $SD=0.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อคำถามระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นการฝึกให้นักศึกษาสังเกต และเข้าใจความคิดของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$, $SD=0.78$) รองลงมา คือ กิจกรรมการเขียน สะท้อนคิดถือเป็นการประเมินตนเองตามสภาพจริง ($\bar{x}=4.40$, $SD=0.82$) และกิจกรรมการเขียนสะท้อน คิดเป็นการสื่อสารและช่วยเติมเต็มความรู้สึกต่าง ๆ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ($\bar{x}=4.24$, $SD=0.86$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นการระและอุปสรรคในการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.20$, $SD=1.26$)

อภิปรายผล

จากการเขียนแบบสะท้อนคิดของนักศึกษา แสดงถึงมุมมองที่น่าสนใจและประเด็นที่หลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ ภูมิความรู้เดิม การรับรู้ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ตามตัวอย่างใน หัวข้อสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าผู้เรียนให้ความร่วมมือในสะท้อนความรู้สึกของตนเองอย่าง ตรงไปตรงมา จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด พบว่า ในสัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป ผู้เรียนเริ่มมองเห็นปัญหาของตนเองในการเรียน มีการปรับตัว เตรียมตัวในการศึกษาเนื้อหา ก่อน เข้าชั้นล่วงหน้า และพัฒนาการเรียนของตนเองได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากนักศึกษาเกิดความตระหนักรู้ เข้าใจตนเองและมีความกระตือรือร้นในการวางแผนปรับปรุงการเรียนของตนเองมากยิ่งขึ้น จาก พฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การเขียนสะท้อนคิดเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนทบทวนหรือสังเกตตนเองในขณะที่ตนกำลังเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนถึงที่ ตนเองทำได้ดีและไม่ดีในระหว่างการเรียนรู้ รวมทั้งสิ่งที่ผู้เรียนต้องการปรับปรุง แก้ไขและคาดหวังให้ เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในครั้งใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nabhan (2016); Ni'ma, Sumardi and Tarjana (2020) และ Wicaksono, Budiyo and

Supriyono (2020) โดยผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบเขียนสะท้อนคิดเปรียบเสมือนการประเมินตนเอง โดยเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบและการจัดการตนเอง จะมีส่วนช่วยการเรียนรู้ของแต่ละคนและจะพัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ถือเป็นตัวเลือกหนึ่งในการประเมินตนเองของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ผลการเขียนสะท้อนคิด ยังพบว่า ผู้เรียนสามารถสะท้อนให้เห็นมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน เนื้อหา และสิ่งรบกวนนอก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้เรียนมองเห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง ที่ทำให้การเรียนรู้ของตนเองพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Farrah (2012); Everett (2013) และ Alt, Raichel and Naamati-Schneider (2022) กล่าวว่า การใช้กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) เป็นการเพิ่มแรงจูงใจ ความมั่นใจในตนเองที่จะปรับปรุงการเรียนรู้ บนพื้นฐานกรอบการเรียนรู้ 3 ระดับ คือ เนื้อหาและทักษะในการเรียนรู้ (Cognitive) อารมณ์และความรู้สึกระหว่างการเรียนรู้ (Affective) และพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้ (Behavioral) งานวิจัยทั้งสามชิ้นนี้ยังกล่าวถึงประโยชน์จากการเขียนสะท้อนคิดครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร ตลอดจนการบริหารจัดการของผู้บริหาร อีกทั้งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการศึกษา นอกจากนี้ การนำกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด สามารถปรับและบูรณาการไปใช้ในหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษาได้ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อย่างไรก็ตาม การเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาบางคนไม่ได้ผ่านการใช้ความคิดอย่างถี่ถ้วนและไตร่ตรองเท่าที่ควร กิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดอาจเป็นเพียงกิจกรรมที่นักศึกษาทำเพียงเพื่อตอบคำถาม โดยไม่ได้สังเกตตนเองมากเท่าที่ควร ส่งผลให้รูปแบบหรือเนื้อหาคำตอบที่เขียนมาสั้นและบางคนไม่ตอบคำถาม ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นข้อจำกัดด้านเวลาที่นักศึกษาต้องเขียนและส่งทันทีหลังจากการเรียนการสอนในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น อาจไม่ทันได้คิดและทบทวนตนเองได้อย่างถี่ถ้วนมากนัก อีกทั้งการเขียนสะท้อนคิดในครั้งนี้เป็นประสบการณ์ครั้งแรกของนักศึกษาส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Everett (2013) กล่าวว่า การเขียนสะท้อนคิดของนักศึกษาส่วนใหญ่ต่อการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นประสบการณ์ใหม่และเป็นการเขียนสะท้อนคิดครั้งแรก โดยเป็นความท้าทายของผู้เรียนในการเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ ขณะที่งานวิจัยของ Darasawang and Srimavin (2004) ชี้ให้เห็นถึงมุมมองที่แตกต่างว่า แม้การเขียนสะท้อนคิดอาจเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองที่ง่ายที่สุด แต่การตอบข้อคำถามในแบบการเขียนสะท้อนคิดของผู้เรียนโดยมีคำถามชี้แนะ (guided questions) อาจเป็นอุปสรรคในกระบวนการเขียนสะท้อนคิดอย่างแท้จริง จากงานวิจัยของ Moussa-Inaty (2015) ได้ทำการศึกษาถึงการใช้คำถามชี้แนะในการเขียน

สะท้อนคิด พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าคำถามซึ่งนำมีความสำคัญและประโยชน์ในการเขียนสะท้อนคิด อีกทั้งช่วยพัฒนาคุณภาพในการเขียนสะท้อนคิด นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนผ่านออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนไม่มีสมาธิและอาการเหนื่อยล้าจากการเรียนเป็นเวลานาน ส่งผลให้นักศึกษาไม่มีความกระตือรือร้นในการเขียนสะท้อนคิด Gu (2022) กล่าวว่า สภาพที่อยู่อาศัย เสียงรบกวนและสถานที่สำหรับการเรียน ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนออนไลน์ทั้งสิ้น

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษเบื้องต้น โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาเห็นประโยชน์ที่แท้จริงที่ได้จากการเขียนสะท้อนคิด ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นการฝึกให้นักศึกษาสังเกตและเข้าใจความคิดของตนเอง เป็นการประเมินตนเองตามสภาพจริง อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่เป็นการสื่อสารและช่วยเติมเต็มความรู้สึกต่าง ๆ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก อาจต้องใช้เวลาในการปรับตัวในเรื่องกระบวนการเรียนการสอนและเนื้อหาที่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้น กิจกรรมนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง อีกทั้งกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ฝึกคิดทบทวนความรู้ของตนเองในเรื่องนั้น ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์สังเกตตนเอง ตรวจสอบความคิด ซึ่งส่งผลให้เกิดการวางแผนและปรับตัวที่ดีขึ้นในการเรียนครั้งต่อไป ดังผลการวิจัยของ Everett (2013) ที่ระบุว่า การเขียนสะท้อนคิดถือเป็นจุดเด่นของการเรียนการสอนประการหนึ่งที่ทำให้โอกาสพิเศษระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มากขึ้น ความเข้าใจความต้องการส่วนบุคคล ได้ทราบถึงความต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง และเป็นการสร้างโอกาสเพิ่มเติมในการสนับสุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ การเขียนสะท้อนคิด เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของตนเองได้ลึกซึ้ง เพื่อวิเคราะห์และแก้ไขกระบวนการของการได้มาซึ่งความรู้ นอกจากนี้ การเขียนสะท้อนคิดยังส่งผลเชิงบวกต่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Amirkhanova, Ageeva and Fakhretdinov, 2016)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรให้อาจารย์ผู้สอนได้ทำกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิดหลังการสอนทุกครั้ง เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนเกิดความตระหนักรู้ในตัวเองมากขึ้น ในขณะที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนและเพื่อทำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนในครั้งต่อไปให้เกิดผลมากขึ้น

2. ควรมีการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มที่ 1 ใช้แบบการเขียนสะท้อนคิดหลังเรียนทุกครั้งและกลุ่มที่ 2 เรียนตามปกติโดยไม่มีการเขียนสะท้อนคิด รวมทั้งเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลให้มากกว่านี้ เพื่อให้เห็นพัฒนาการในการเรียนการสอนของผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการเขียนสะท้อนคิดไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2. การเขียนสะท้อนคิดเป็นวิธีการประเมินตนเองของผู้เรียนและประเมินผู้สอน ควรนำแนวความคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่จัดการเรียนการสอนแบบปกติ

3. ควรมีการศึกษาประโยชน์ด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นควบคู่กับกิจกรรมการเขียนสะท้อนคิด ทั้งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปกติและแบบออนไลน์ เช่น แรงจูงใจในการเรียน พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2563). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563**. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2564). **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2560**. สงขลา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564, จาก <http://regis.skru.ac.th/RegisWebH5/main.php>

Alt, D., Raichel, N., and Naamati-Schneider, L. (2022). **Higher Education Students' Reflective Journal Writing and Lifelong Learning Skills: Insights from an Exploratory Sequential Study**. Retrieved on March, 15th, 2022, from <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.707168>

- Amirkhanova, K.M., Ageeva, A.V., and Fakhretdinov, R.M. (2016). *Enhancing Students' Learning Motivation through Reflective Journal Writing*. **2nd International Forum on Teacher Education**. Retrieved on October, 15th, 2021, from <https://www.europeanproceedings.com/article/10.15405/epsbs.2016.07.3>
- Canale, M., and Swain, M. (1980). *Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing*. **Applied Linguistics**, 1(1): 1-47. Retrieved on March, 5th, 2021, from <https://doi.org/10.1093/applin/i.1.1>
- Conradie, C. I. (2013). *Grammar-internal mimicking and analogy*. **Iconic Investigations**, 12(1), 63-80. Retrieved on January, 5th, 2021, from https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yru_human/article/view/245471/166707
- Darasawang, P. and Srimavin. W. (2004). **Developing self-assessment through journal writing**. Master's thesis. King Mongkut's University of Technology Thonburi. Retrieved on March, 15th, 2022, from [file:///C:/Users/aceri3/Downloads/Developing_self-assessment_through_journal_writing%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/aceri3/Downloads/Developing_self-assessment_through_journal_writing%20(1).pdf)
- Debata, P.K. (2013). *The Importance of Grammar in English Language Teaching: A Reassessment*. **Language in India**. Retrieved March, 24 2021, from [www. Languageinindia.com](http://www.Languageinindia.com)
- Dickins, P., and Woods, E. (1988). *Some Criteria for the Development of Communicative Grammar Tasks*. **TESOL Quarterly**, 22(4): 623-646. Retrieved on March, 24th, 2021, from <https://doi.org/10.2307/3587260>
- Everett, M.C. (2013). *Reflective Journal Writing and the First-Year Experience*. **International Journal of Teaching and Learning in Higher Education**, 25(2): 213-222. Retrieved on September, 28th, 2021, from <http://www.isetl.org/ijtlhe/>
- Farrah, M. (2012). "Reflective Journal Writing as an Effective Technique in the Writing Process". **An - Najah Univ. J. Res. (Humanities)**, 26(4). Retrieved on September, 28th, 2021, from [file:///C:/Users/aceri3/Downloads/reflectivejournalwriting-effective-technique-writing-process%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/aceri3/Downloads/reflectivejournalwriting-effective-technique-writing-process%20(1).pdf)
- Gibbs, G. (1988). **Learning by doing: A guide to teaching and learning methods**. Further Education Unit.

- Gu, J. (2022). *Impact of Living Conditions on Online Education: Evidence from China*. *Sustainability* 2022, 14, 3231. Retrieved on May, 12th, 2022, from <https://doi.org/10.3390/su14063231>
- Matkasimova, D., and Makhmudov, K. (2020). *Importance of Interactive Methods in The English Language Grammar Teaching*. **Science and Education**, 1(Special Issue 2): 95-98. Retrieved on March, 24th, 2021, from [https://openscience .uz /index.php/sciedu/article/view/50](https://openscience.ujuz/index.php/sciedu/article/view/50)
- Moussa-Inaty, J. (2015). *Reflective Writing through the Use of Guiding Questions*. **International Journal of Teaching and Learning in Higher Education**, 27 (1): 104-113. Retrieved on October, 25th, 2021, from [//files.eric.ed.gov/fulltext/](https://files.eric.ed.gov/fulltext/2015/10/104-113.pdf).pdf
- Nabhan, S. (2016). *Students' Journal Writing: Promoting Reflective Learning on Students' Perception and Comprehension towards Students' Self-Awareness and Critical Thinking Development in English as Foreign Language Classroom*. **Proceeding Of The 7Th International Conference on Educational Technology of Adi Buana (ICETA-7)**. Retrieved on October, 25th, 2021, from <https://www.researchgate.net/publication/316826050>
- Ni'ma, H. N. A., Sumardi, S. and Tarjana, S. S. (2020). *Reflective journals as self-assessment to promote students' writing skill*. **International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)**, 7(1): 48-58. Retrieved on October, 12th, 2021, from <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/760>
- Oviawe, J.I. (2020). *Application of Graham Gibbs Model of Reflection to Improve Teaching Understanding among Technical Education Students in Ambrose Alli University Ekpoma Edo State*. **Sumerianz Journal of Education, Linguistics and Literature**, 2020 (3): 8-15. Retrieved on March, 25th, 2021, from [https:// www.sumerianz.com](https://www.sumerianz.com)
- Rouf. (2015). **Improving Students' Understanding on Simple Present Tense through Auction Grammar Game**. Retrieved on March, 19th, 2021, from [http://eprints.wali songo.ac.id/5095/1/113411119.pdf](http://eprints.walisongo.ac.id/5095/1/113411119.pdf)
- Wicaksono, V.D., Budiyono,B., and Supriyono,S. (2020). *Reflective Journal Development As Self- Assessment*. **EDUTECH: Journal of Education And Technology**, 4(2):147-153. Retrieved on October, 18th, 2021, from [https://doi.org. /10.29062/ edu.V 4i2. 114](https://doi.org/10.29062/edu.V4i2.114)